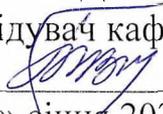

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА

«12» січня 2026 року

(протокол «12» січня 2026 року № 21)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Управління безпекою в бізнес-середовищі

освітньо-професійна програма Бізнес-адміністрування

спеціальність D3 Менеджмент

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

рівень вищої освіти другий (магістерський)

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2025/2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Бізнес-адміністрування спеціальності D3 Менеджмент

Мова викладання державна.

Розробник: Дячков Д., професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, д.е.н., професор

«12» січня 2026 року

 (Дмитро ДЯЧКОВ)

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Бізнес-адміністрування
«12» січня 2026 року

 (Дмитро ДЯЧКОВ)

Схвалено радою з якості вищої освіти
спеціальності «Менеджмент»

протокол «12» січня 2026 року № 5

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

 (Тетяна САЗОНОВА)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів	4	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	1	
Семестр	2	1*/2
Лекції (годин)	24	2*/6
Практичні (годин)	16	4
Самостійна робота (годин)	80	108
Вид підсумкового контролю	екзамен	

* - настановчі лекції у I семестрі 2025-2026 н.р.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування в здобувачів вищої освіти системного розуміння сутності та ролі безпеки в сучасному бізнес-середовищі й набутті практичних компетентностей щодо виявлення, аналізу та оцінювання факторів небезпеки, моделювання стану економічної безпеки підприємства, розроблення та впровадження управлінських рішень і механізмів забезпечення безпеки, з урахуванням впливу тіньової економіки та інструментів детінізації, а також особливостей побудови складових, форм і систем управління безпекою на підприємствах різних типів, з окремим акцентом на агропродовольчу сферу.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» освітньо-професійної програми Бізнес-адміністрування: «Управління підприємством у бізнес-середовищі», «Курсова робота «Управління підприємством у бізнес-середовищі»», «Стратегічний менеджмент»

4. Компетентності:

загальні:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

спеціальні (фахові):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК 12. Здатність до управління безпекою та ризиками організації в сучасному бізнес-середовищі.

5. Результати навчання:

РН01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

РН02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

РН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

PH08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

PH16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
PH01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	знати сутність безпеки в бізнес-середовищі, класифікацію загроз і факторів небезпеки та їх причинно-наслідкові зв'язки;
	обирати адекватні методичні підходи до аналізу безпеки залежно від ситуації та рівня невизначеності;
	критично інтерпретувати дані про стан економічної безпеки підприємства, виявляти викривлення;
	застосовувати технологію моделювання стану економічної безпеки підприємства та робити обґрунтовані висновки для управління;
	оцінювати обмеження застосованих методів і формувати пропозиції щодо підвищення надійності аналітики та контролю.
PH02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	ідентифікувати проблемні зони в системі безпеки підприємства;
	виявляти джерела загроз у внутрішньому й зовнішньому середовищі, у т.ч. пов'язані з тіньовими схемами, корупційними ризиками та недобросовісною конкуренцією;
	обґрунтовувати пріоритетність проблем на основі оцінки ймовірності та наслідків, визначати «критичні вузли» безпеки;
	добирати та аргументувати методи реагування з урахуванням ресурсних обмежень;
	формувати комплекс управлінських заходів щодо детінізації діяльності та підвищення прозорості процесів підприємства.
PH06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	приймати управлінські рішення щодо забезпечення безпеки підприємства на основі аналізу загроз, ресурсів;
	обґрунтовувати управлінські рішення з позицій законності, добросовісності та соціальної відповідальності бізнесу;
	розробляти заходи реагування на кризові ситуації та порушення безпеки з визначенням відповідальних і термінів;
	формувати політики та регламенти системи управління безпекою підприємства, забезпечувати контроль виконання і коригувальні дії;
	оцінювати ефективність прийнятих рішень за показниками стійкості, втрат, безперервності діяльності та репутаційних наслідків.
PH08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією	використовувати інформаційні системи та цифрові інструменти для моніторингу ризиків, обліку інцидентів і підтримки управлінських рішень у сфері безпеки;
	формувати інформаційні панелі для керівництва щодо стану економічної безпеки, у т.ч. ключових показників, відхилень і тенденцій;
	застосовувати цифрові інструменти для аналізу фінансових потоків і виявлення аномалій, що можуть свідчити про тіньові операції або шахрайство;
	використовувати засоби документування та контролю виконання заходів безпеки;
	забезпечувати інформаційну дисципліну: коректність даних, обмеження доступу, відповідальність за інформаційні ресурси

РНІ 6. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	в межах організації.
	здійснювати кількісну та якісну оцінку ризиків підприємства з урахуванням ймовірності, масштабу збитків і критичності для безперервності діяльності;
	будувати модель стану економічної безпеки підприємства, визначати інтегральні оцінки та «слабкі місця» за складовими безпеки;
	виявляти та оцінювати ризики, пов'язані з тіньовою економікою та їх вплив на стійкість підприємства;
	розробляти заходи мінімізації ризиків і реагування та визначати показники контролю їх результативності;
аналізувати специфічні ризики агропродовольчої сфери та формувати галузевоадаптовані програми безпеки.	

6. Методи навчання і викладання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні, практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, диспути, кейс-метод, розв'язування проблем (дерево рішень, мозковий штурм), імітаційні технології (ситуаційні вправи, імітації, рольова гра, проектування професійних ситуацій), робота з документами, метод Дельфі, позааудиторні методи навчання (перегляд фільмів з тематики дисципліни)), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання);

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи самоконтролю

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі

Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм дегінізації економіки

Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства

Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі

Тема 5. Складові безпеки підприємства

Тема 6. Система управління безпекою підприємства

Тема 7. Форми управління безпекою підприємства

Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	ДЗМЕН мд 2025 8 (БА)				ДЗМЕН мз 2025 8 (БА)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с.р.	л		п	с.р.	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	14	4	2	8	14	2*	-	12
Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення	14	4	2	8	16	-	-	16

безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки								
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	16	2	2	12	16	-	-	16
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	16	2	2	12	14	2	2	10
Тема 5. Складові безпеки підприємства	14	4	2	8	14	2	2	10
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	14	4	2	8	14	2	-	12
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	16	2	2	12	16	-	-	16
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	16	2	2	12	16	-	-	16
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	50	-	-	50
Усього годин	120	24	16	80	120	8	4	108

* - настановчі лекції у I семестрі 2025-2026 н.р.

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	073МЕН мд 2024 8 (БА)	073МЕН мз 2024 8 (БА)
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	2	-
Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	2	-
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	2	-
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	2	2
Тема 5. Складові безпеки підприємства	2	2
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	2	-
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	2	-
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	2	-
Разом	16	4

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	ДЗМЕН мд 2025 8 (БА)	ДЗМЕН мз 2025 8 (БА)
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	8	12
Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	8	16
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	12	16
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	12	10
Тема 5. Складові безпеки підприємства	8	10
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	8	12
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	12	16
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	12	16
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	50
Разом	80	108

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, тези*, розв'язування тестів, екзамен
РН02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, тези*, розв'язування тестів, екзамен
РН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, тези*, екзамен
РН08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, екзамен
РН16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, тези*, екзамен

* є обов'язковими

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів

освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Для денної форми здобуття освіти ДЗМЕН мд 2025[8](БА)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	тези*	екзамен	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	5	4				9
Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	5	4	2*			9
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	5	4				9
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	5	4	2*		20	13
Тема 5. Складові безпеки підприємства	5	4				9
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	5	4	2*			9
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	5	4				9
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	5	4	2*			13
Тези*						
Екзамен	-	-	-			20
Разом	40	32	8	10**	20	100

* тестовий контроль здійснюється за визначеними темами на практичному занятті в кінці опанування теми 2, теми 4, теми 6 та теми 8.

** є обов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Для заочної форми здобуття освіти ДЗМЕН мз 2025[8](БА)

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом			
	Виконання виправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	Розв'язування тестів	Тези*	Екзамен				
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	-	50	3*	10**	20	-			
Тема 2. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	-					-			
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	-					-			
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	12					15			
Тема 5. Складові безпеки підприємства	12					15			
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	-					-			
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	-					-			
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	-					50			
Тези									
Екзамен	-					-	-		
Разом	24	50	6	10**	20	100			

* тестовий контроль здійснюється за чотирма вивченими темами на практичному занятті в кінці опанування теми 4 та теми 8.

** с необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Кількість балів		Критерії оцінювання
для денної форми здобуття освіти	для заочної форми здобуття освіти	
5	12-10	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією. Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті.
4	9-8	Здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією. Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті
3	7-5	Здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані

		недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, допускаючи при цьому ряд помилок. Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача вищої освіти як середні. Висока активність на занятті.
2	4-2	Здобувач вищої освіти продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, стичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу. Незначна активність на занятті.
0-1	1-0	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, стичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією. Відповіді певірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Пасивна поведінка на занятті.

Шкала та критерії оцінювання завдань самостійної роботи
для денної форми здобуття освіти ДЗМЕН мд 2025[8](БА)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	на високому рівні – здобувач вищої освіти вірно розкрив питання самостійної роботи, в якому містяться елементи навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення

	реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
3	на середньому рівні – здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, в якому містяться елементи навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
2	на задовільному рівні – здобувач вищої освіти демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання, в якому містяться елементи навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-1	на низькому рівні – здобувач вищої освіти демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання, в якому містяться елементи навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи
для заочної форми здобуття освіти *D3МЕН мз 2025/8/*(БА)

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь студентів
Теоретичне*	11-15	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Демонструє високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку.
	6-10	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Демонструє середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та певний рівень самостійності у його викладі.
	0-5	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки. Демонструє низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного

		аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосовування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
Максимальна кількість балів	<i>15 балів</i>	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)**	15-20	Кількісна обробка результатів виконана правильно. Аналіз детальний та послідовний. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів. Демонструє високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосовування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку.
	10-14	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками, проте є незначні стилістичні та граматичні помилки. Демонструє середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосовування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє розуміння сутності матеріалу та певну самостійність у його викладі.
	5-9	Кількісна обробка результатів виконана правильно але не повно. Є незначні стилістичні та граматичні помилки. Демонструє задовільний рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного

		осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією; демонструє узагальнене розуміння сутності матеріалу.
	0-4	Наявні помилки у кількісному аналізі результатів дослідження. Є стилістичні та граматичні помилки. Демонструє низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	50 балів	

контрольна робота має

*2 теоретичні питання

** 1 професійно-орієнтоване (практичне завдання)

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестових завдань

Кількість балів		Критерії оцінювання
ДЗМЕН_мд_2025 8 (БА)	ДЗМЕН_мз_2025 8 (БА)	
2,0	3,0	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, не допустив помилок;
1,8	2,7	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив одну помилку;

1,6	2,4	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив дві помилки;
1,4	2,1	здобувач вищої освіти продемонстрував достатній знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив три помилки;
1,2	1,8	здобувач вищої освіти продемонстрував достатній знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив чотири помилки;
1,0	1,5	здобувач вищої освіти продемонстрував середній достатній знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив п'ять помилок;
0,8	1,2	здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та апалітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив шість помилок;
0,6	0,9	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив сім помилок;
0,4	0,6	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив вісім помилок;
0,2	0,3	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив дев'ять помилок;
0,0	0,0	здобувач вищої освіти продемонстрував пизький рівень знання щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового,

		методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, допустив двадцять помилок або не виконав тестове завдання;

(10 питань – ціна вірної відповіді 0,2 балів для денної форми навчання)

(10 питань – ціна вірної відповіді 0,3 балів для заочної форми навчання)

Шкала та критерії оцінювання тез

для денної ДЗМЕН_мд_2025/8/(БА) та

заочної форми здобуття освіти ДЗМЕН_мз_2025/8/(БА)

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Тези відповідають програмі курсу за змістом; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані/прийняті до друку під час проходження курсу	10-6
Середній	Тези відповідають програмі курсу за змістом але потребували значних доопрацювань; прийняті до друку під час проходження курсу	5-1
Незадовільний	Тези не відповідають програмі курсу за змістом; не прийняті до друку під час проходження курсу	0

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

для денної ДЗМЕН_мд_2025/8/(БА) та

заочної форми здобуття освіти ДЗМЕН_мз_2025/8/(БА)

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади. Демонструє високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
	8-9	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.

		Демонструє достатній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
	6-7	Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень знань, при цьому відповідь не досить повна, проте логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Демонструє середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією
	4-5	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади. Демонструє задовільний рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
	2-3	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять. Демонструє низький рівень знань щодо

		навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
	0-1	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Демонструє низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; критичного осмислення, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробці заходів щодо їх мінімізації та усунення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; застосування спеціалізованого програмного забезпечення та інформаційних систем для вирішення задач управління організацією.
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet; програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, Microsoft 365, Internet-браузери, хмарні додатки Google, сервіси та платформи ІІІ, сервіси Біаналітика (Power BI, Tableau, Google Data Studio), – для візуалізації даних і прийняття рішень мультимедійне обладнання (проектор), проєкційний екран, презентації. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані та здані до залікового тижня.

Неприпустимим є списування виконаних завдань практичного заняття / самостійної роботи у інших здобувачів вищої освіти та видавання їх за свої, а також використання при виконанні завдань Chat GPT.

Тезиси, у разі їх підготовки здобувачем вищої освіти, перевіряються на наявність

плагіату і допускаються до друку та зарахування, із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі низького рівня оригінальності, тези вважаються такими, що непідготовлені та додаткові бали за них не зараховуються.

Списування під час екзамену (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонене. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та виконання розрахунків по практичним завданням, що їх передбачають.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О., Котляр М. О. Економічна безпека підприємства: теорія, методологія, практика. Київ : Знання, 2021. 432 с.
2. Безпека бізнесу: компендіум та практикум / упоряд. і ред. О.І. Вівчар. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019. 147 с.
3. Данілова Е. Концепція системного підходу до управління економічною безпекою підприємства: монографія. Publishing House «UKRLOGOS Group», 2020. 342.
4. Дячков Д.В. Управлінські аспекти інформаційної безпеки: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : Вид-во : «Інтер-М», 2019. 424 с.
5. Загородня А.С. Сутність та еволюція поняття «економічна безпека підприємства». Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 3. С. 16-22. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-3-2>.
6. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
7. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.
8. Огреніч Ю., Діброва В. Економічна безпека промислових підприємств в Україні:

стан, проблеми та напрямки покращення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 15. С. 180-191. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/338>

9. Савчук В. П., Козловський В. О. Системи економічної безпеки підприємства: управлінський аспект. *Львів : ЛНУ ім. І. Франка*, 2022. 288 с.

10. Черен А. В., Іванова І. М. Управління ризиками та економічною безпекою підприємств. *Запоріжжя : КПУ*, 2021. 304 с.

Допоміжні:

1. Ганесва О., Мартиненко V., Романовська Y., Потапук I., & Чирва П. Теоретико-методологічні аспекти стратегічного управління економічною безпекою держави в умовах пандемії COVID-19: сучасні проблеми та вектори розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. № 1 (42). 2022. С. 529-536. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3753>.

2. Герасименко В. Г. Фінансова безпека підприємств в умовах нестабільності економічного середовища. *Київ : КНЕУ*, 2020. 240 с.

3. Дикань В. Л., Клебанова Т. С., Третяков О. В. Економічна безпека суб'єктів господарювання. *Харків : УкрДАЗТ*, 2020. 274 с.

4. Дячков Д.В., Потапук І.П., Капран І.В. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/173>.

5. Когут Ю. Кібербезпека та ризики цифрової трансформації компаній. *Вид-во : «Сідкон»*. 2021. 372 с.

6. Козак Ю. Г., Мельник Т. М. Глобальна економіка та міжнародна безпека. *Київ : Центр учбової літератури*, 2021. 352 с.

7. Котляров В. Принципи управління безпекою організацій. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2023. № 4 (102). С. 25-28. URL: <http://www.mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/209>

8. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. *Львів: «Растр-7»*, 2020. 384 с.

9. Потапук І.П., Мазіленко С.С., Прусова М.О. Фінансово-економічна безпека як основа безпеки підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 2 (02). С. 156-160. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/83>

10. Шкарлет С. М. Економічна безпека держави: теоретико-методологічні основи забезпечення. *Київ : КНЕУ*, 2019. 400 с.

11. IMF. Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years? *Washington, D.C. : International Monetary Fund*, 2021. 38 p.

12. Somych M., Opaliuk T., Potapiuk I., Ovcharuk E., Oliynyk A. Economic security of Ukraine: Management aspect through the prism of socio-economic development in the context of international ratings. *Politics & Policy*. 2022. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/polp.12481>

Інформаційні ресурси:

1. Інтернет-портал для управлінців. – <http://www.management.com.ua/>

2. Український бізнес-портал. – <https://ukrbiz.info/ua/>

3. Міжнародний інститут аналізу бізнесу: офіційний сайт. – <https://www.iiba.org>

4. Бюро економічної безпеки України. – <https://esbu.gov.ua/>

5. Рада національної безпеки і оборони України. – <https://www.rnbo.gov.ua/>

6. Міністерство економіки України – <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>

7. Державна служба фінансового моніторингу України – <https://fju.gov.ua>

8. Державна служба статистики України – <https://ukrstat.gov.ua>

9. Національний банк України – <https://bank.gov.ua>

10. Рахункова палата України – <https://rp.gov.ua>
11. Transparency International – <https://www.transparency.org>
12. OECD Data Portal – <https://data.oecd.org>
13. VoxUkraine – <https://voxukraine.org>
14. KSE Institute – <https://kse.ua/ua/kse-institute>

Онлайн-курси:

1. Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MINZMIN+ISWT101+2023_T2
2. Цифрова безпека на персональному рівні. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+DSPL101+2023_T1/home
3. Інформаційна безпека. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Internews+INFOS101+UA_2021_T3